

La importància de les vacunes

Els informatius de ràdio, televisió i les portades dels diaris tenen un tema estrella que ha copat els seus titulars. En els últims mesos s'ha parlat més de vacunes que en l'última dècada i és que davant l'emergència sanitària produïda per l'arribada de la Covid19, la vacunació ha irromput en les nostres vides diàriament. Vam tenir coneixement en temps real sobre tot el que passava i passa al seu voltant. Sabem els col·lectius als quals s'ha prioritzat la vacunació, el nombre exacte de persones que ja ha rebut la primera o la segona dosi i els que van a continuació, els assaigs clínics que hi ha, la fase en què es troben, els noms de les diferents vacunes, els laboratoris que han rebut l'aprovació de l'agència del medicament i fins a les universitats que hi han participat. Fins i tot sabem si són del nou tipus, les d'ARN missatger, o les tradicionals, en les quals s'injecta al nostre organisme el germen atenuat o inactivat, i fins i tot parlem d'immunitat de ramat. Però... què sabem de les vacunes?

Les vacunes són productes biològics que contenen un o diversos antigens que s'administren amb l'objectiu de produir un estímul immunitari específic. Aquest estímul pretén simular la infecció natural, generant una resposta immunitària específica, per tal de protegir enfront de futures exposicions al microorganisme (amb el menor risc possible per a l'individu). Així ho explica el Comitè Assessor de Vacunes de l'Associació Espanyola de Pediatria a la seva pàgina web, on es puntualitza que les vacunes representen una fita fonamental en la prevenció de les malalties infectocontagioses, amb repercussió excepcional en la salut mundial. La Dra. Sandra Barbadillo, presidenta del Comitè d'Infeccions de l'Hospital Universitari General de Catalunya de Barcelona destaca que la seva funció és inqüestionable. "Les persones vacunades estan més protegides de contraure la malaltia i tenen menys probabilitats de transmetre-la, disminuint així el risc de contagi, ja que el microorganisme té més dificultat per replicar-se fins anar atenuant la seva càrrega viral i ser menys infectiu i lesiu. Les vacunes es realitzen a partir de bacteries o virus, morts o atenuats, o derivats d'ells", explica la doctora.

Quan s'arriba a un percentatge important de població vacunada per protegir-se d'una malaltia contagiosa resulta difícil que la infecció es propagui. Aquest efecte protector beneficia també a persones no vacunades, generant el que s'anomena "immunitat de grup, col·lectiva o de ramat". "Aconseguir aquest llindar de vacunació redueix la quantitat total de virus que es poden propagar. Com a resultat, no totes les persones necessiten estar vacunades per estar protegides, el que ajuda a garantir que els grups vulnerables que no poden vacunar estiguin segurs" manifesta la Dra. Barbadillo.

Generalment, les vacunes requereixen ser administrades en diverses dosis amb l'objectiu de produir una resposta immunitària i així aconseguir la màxima eficàcia. La raó que la dispensació sigui en diverses dosis és perquè el primer contacte amb l'antigen de la vacuna és capaç únicament de desencadenar un determinat nivell de protecció. Aquesta protecció es multiplica després de l'administració de les següents dosis posteriors. L'interval entre les dosis està basat en la pauta de vacunació realitzada durant els assajos clínics.

En relació amb les noves vacunes, les denominades d'ARN missatger (ARNm) ensenyen a les nostres cèl·lules a produir una proteïna, o fins i tot una porció d'una proteïna, que desencadena una resposta immunitària dins del nostre organisme. Aquesta resposta immunitària, que produeix anticossos, és la que ens protegeix d'infeccions si resultem contagiats.